

T.C.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Erişim ve Tarifeler Dairesi Başkanlığı

Tarih : 09.06.2023

Sayı : 23-009

Konu : TT Kiralık Devre/ME Hizmeti Hakkında

Bilindiği üzere, Türk Telekomünikasyon AŞ (Türk Telekom); Kurumunuzun 06.04.2017 sayılı ve 2017/DK-SRD/117 sayılı Kurul Kararıyla yayımlanan **Toptan ve Perakende Kiralık Devreler Pazar Analizi'nde** (Pazar Analizi) **etkin piyasa gücüne** sahip işletmeci olarak ilan edilmiş, başta erişim yükümlülüğü olmak üzere birtakım **yükümlülüklere tabi tutulmuş** ve bu kapsamda ilgili hizmetleri sunacağı şartları içeren referans teklifini yayımlamıştır. Ayrıca söz konusu Referans Kiralık Devre Teklifi, 22.02.2022 tarihli ve 2022/DK-ETD/53 sayılı Kurul Kararı ile güncellenmiş ve Türk Telekom yeni devre tesis ücretini Lokal Erişim Ücreti Hesaplama Modelini revize ederek kırsalda **23 kat**, İstanbul, Ankara ve İzmir harici bölgelerde **9 kat**, İstanbul, Ankara ve İzmir illerinde ise **6 kat** artırmıştır.

Ne var ki Türk Telekom'un, ilgili referans teklifi kapsamında **sunmakla yükümlü olduğu** Metro Ethernet ve TTunnel hizmetlerinde, üyemiz işletmecilerin başvurularına süresi içerisinde geri dönüş yapılmamakta, usulüne uygun cevap verilmemekte, mevzuat dışı taleplerde bulunulmakta ve mevzuata uygun olmayan çeşitli şekillerde engellemelerde bulunmaktadır. Bununla birlikte, 2023 yılı başından itibaren Dernek üyesi işletmecilerin düşük kapasitelerdeki taleplerini çeşitli gerekçeler ile reddetmektedir.

İşletmecilerin devre taleplerinde Türk Telekom'un uygulamalarına ilişkin karşılaştığı sorunlara ilişkin Türk Telekom'a işletmeciler tarafından ihtarnameler gönderilmiş olup, Kurumunuza da bilgi verildiği

bilinmektedir. Ancak mevcut durumda, TT'nin, rekabet aksaklıklarına ve özellikle kurumsal müşteri deneyimlerin olumsuz etkilenmesine neden olan, davranış kalıpları sürdürülmektedir.

TT'nin yukarıda bahsi geçen olumsuz yaklaşımına ilişkin, üyemiz işletmeciler tarafından Derneğimize iletilen somut bazı örneklere aşağıda yer verilmektedir¹;

- Türk Telekom, Derneğimiz üyesi bir işletmecinin 500 Mbps'ye varan kapasitelerdeki **214 adet yeni devre tesis talebini** kendi maliyetlerini gerekçe göstererek **iptal etmiştir**. Hatta Türk Telekom, işletmeciye **ancak talep edilen kapasitelerin artırılması halinde tesis yapabileceğini** gerek sözlü gerekse de e-posta yoluyla bildirmiştir.
- Diğer bir üye işletmecinin 2022 yılı içerisinde yaklaşık 100'den fazla lokasyon için yöneltilen talepleri "teknik nedenlerle uygun bulunmadığı" sebebiyle reddedilmiş ancak teknik nedenlerin detayları sorulduğunda herhangi somut bir delil gösterilmeksizin süreç sürüncemede bırakılmıştır.
- Üyemizin abonesine sunmayı planladığı sabit haberleşme hizmeti kapsamında Türk Telekom'a keşif yapılması ve mümkünse buradaki devrenin 10 Mbps olarak tesis edilmesi amacıyla başvuruda bulunulmuştur. Türk Telekom'dan tesis işleminin 10 Mbps hız ile yapılamayacağı, ilgili lokasyonda ancak 150 Mbps hızla tesis işleminin sağlanabileceği bilgisinin gelmesi üzerine işletmeci ve Türk Telekom arasında mutabakat sağlanmış ve yapılan fizibilite sonucunda ortaya çıkan bedellerde de taraflar antant kalmıştır. Buna rağmen, TT tarafından, söz konusu lokasyonda hizmet verilemeyeceği belirtilmiş, artan maliyetler sebep olarak gösterilmiş ve ancak 800 Mbps devre alınması durumunda hizmet vermeye devam edilebileceği bilgisi iletilmiştir. Bu teklifin de işletmeci tarafından kabul edilmesine rağmen gün sonunda TT tarafından, tesis işleminin yapılamayacağı bilgisi iletilmiştir.
- İşletmecinin kurumsal talebine istinaden 50 Mbps NN-ME keşif başvurusu teknik vb. nedenlerle uygun bulunmamış ancak aynı lokasyon için 500 Mbps kapasitede devre talep edilmesi durumunda bu talebin kabul edileceği bildirilmiştir.

¹ İşletmecilerin istekleri doğrultusunda unvanları belirtilmemiş olmakla beraber, Kurumunuz tarafından bu konuda inceleme yapılmasına esas olmak üzere, verilen örneklere dair detaylı bilgilerin, talep edilmesi halinde ilgili işletmeciler tarafından BTK'ya doğrudan sunulması TELKODER tarafından sağlanacaktır.

- İşletmecinin kurumsal talebine istinaden 5 Mbps F/O keşif başvurusu teknik vb. nedenlerle uygun bulunmamış ancak aynı lokasyon için 4,5 Gbps kapasitede devre talep edilmesi halinde bu talebin kabul edileceği bildirilmiştir.
- İşletmecinin kurumsal talebine istinaden 50 Mbps NN-ME keşif başvurusu teknik vb. nedenlerle uygun bulunmamış ancak aynı lokasyon için 2,5 Gbps kapasitede devre talep edilmesi durumunda bu talebin kabul edileceği bildirilmiştir. Oysaki TT, ilgili lokasyon için 100 ve 200 Mbps kapasitelerde devre tesis edilebileceğine yönelik müşteriye doğrudan teklif vermiş olup, müşteriye verilen teklifteki kapasiteyle işletmeciye bildirilen kapasiteler arasındaki uçuruma anlam verilememiştir. Bu uygulamanın maliyet esaslı tarife belirleme ilkesine aykırılık teşkil ettiğini değerlendirilmektedir.
- İşletmecinin 500 Mbps altyapı tesis talebi öncelikle “teknik nedenlerle” reddedilmiş, daha sonra ise TT tarafından devrenin 1250 Mbps olması durumunda tesis sürecine devam edilebileceği, sürecin devam etmesi için tekrar başvuru yapılması gerektiği iletilmiştir.

İlgili Referans Teklif hükümlerine aykırı olarak, TT tarafından işletmecilerin taleplerinin reddedilmesi halinde herhangi somut bir gerekçe gösterilmemesi, maliyet esaslı tarife belirlemeden fazlasıyla uzak şekilde sürekli daha yüksek kapasitede devre almaya itecek davranışlarda bulunulması, alternatif işletmecilerin düşük kapasite kiralık devre talepleri reddedilerek yüksek kapasite devre alımına mecbur bırakılması, TT'nin özellikle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na ("5809 sayılı Kanun") aykırı bir şekilde şeffaflık, ortak yerleşim ve tesis paylaşımı ve maliyet esaslı tarife belirleme yükümlülüklerine aykırı hareket ettiğini göstermektedir

Ek olarak, TT'ye iletilen keşif başvurularından hangilerinin özel proje protokolü kapsamına alınacağı, hangilerinin ise standart süreçler üzerinden yürütüleceği de doğrudan ve tek taraflı olarak Türk Telekom tarafından belirlenmekte ve bu konuda diğer işletmecilere herhangi bir söz hakkı tanınmamaktadır. Oysa ki, yine şartları tamamen Türk Telekom tarafından diğer işletmecilere dikte ettirilen özel proje protokolünün ilgili maddelerinde dahi protokol kapsamında yapılacak işlemlerin diğer işletmecilerle karşılıklı görüş alışverişi yapılarak tamamlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Tüm bu açıklamalar ışığında, Türk Telekom tarafından gerçekleştirilen eylemler, özel proje protokolünün ilgili maddelerine ve 5809 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil etmekte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" başlıklı 6. maddesi kapsamında Türk Telekom'un ilgili ve pazardaki hakim durumunu kötüye kullandığına işaret etmekte ve pazarın rekabetçi yapısını bozmaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalar ve somut örnekler ışığında, Türk Telekom'un ilgili Pazar Analizi ve Referans Teklif, 5809 sayılı Kanun ve mer'i mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerine uyumun ivedilikle sağlanması hususunda gereğinin yapılması ve tarafımıza bilgi verilmesi talep edilmektedir

Saygılarımızla,

Rıdvan UĞURLU

Genel Sekreter

Halil Nadir TEBERCİ

Yönetim Kurulu Başkanı

TELKODER

Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği